

Regionaal Opleidingsplan Medische vervolgoopleidingen Psychiatrie Consortium Psychiatrie Zuid-Holland Noord

-De Psychiater- 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Regionale organisatie van de opleiding tot psychiater in CPZHN

- 1.1 Situatieschets regionale opleidingssituatie CPZHN
- 1.2 Betrokkenen: opleidingsgroepen en opleiders
- 1.3 Taken en verantwoordelijkheden betrokkenen
- 1.4 Regionale Governance code CPZHN
- 1.5 Communicatie tussen betrokkenen
- 1.6 Opleidingsbudget en detachering

Hoofdstuk 2 Regionale planning (onderdelen) van de opleiding

- 2.1 Stages per opleidingsinstituut
- 2.2 EPA's per opleidingsinstituut

Hoofdstuk 3 Regionaal onderwijs

- 3.1 Organisatie regionaal en lokaal cursorisch onderwijs
- 3.2 Verplichte cursussen (DISCOO)
- 3.3 Het eindreferaat in het CPZHN

Hoofdstuk 4 Volgen, monitoren, beoordelen en bekwaamverklaren

- 4.1 Proces van beoordelen en bekwaamverklaren, geldigheid
- 4.2 Gebruik digitaal portfolio
- 4.3 Afspraken over gesprekscyclus
- 4.4 Individualisering opleidingsduur
- 4.5 Overdracht aios

Hoofdstuk 5 Implementatie opleidingsplan en kwaliteitsbewaking

- 5.1 Plan invoeren en onderhoud opleidingsplan De Psychiater (incl. scholing)
- 5.2 Uitwerking regionale kwaliteitsagenda
- 5.3 Docentprofessionalisering

Hoofdstuk 6 Bijlagen

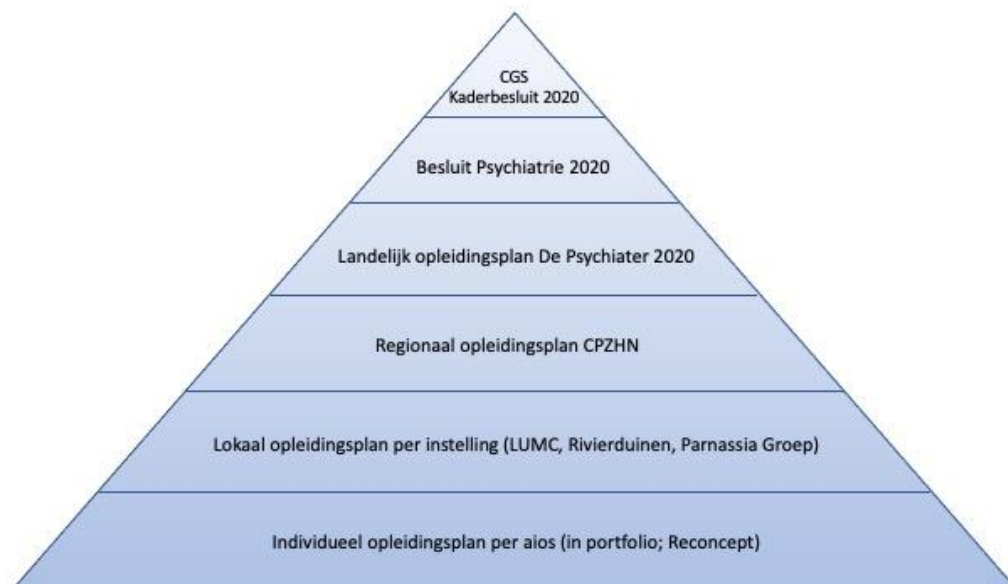
- 6.1 EPA's per stageplaats
- 6.2 Roosters
- 6.3 Cursus onderzoeksvaardigheden

Hoofdstuk 1 Regionale organisatie van de opleiding tot psychiater in CPZHN

1.1 *Situatieschets regionale opleidings situatie CPZHN*

Het Consortium Psychiatrie Zuid-Holland Noord (CPZHN) bestaat uit drie regio's: Holland Rijnland, Haaglanden en Midden-Holland. Het consortium bestaat uit drie instroominstellingen: het Leids Universitair Medisch Centrum in Leiden, GGZ Rivierduinen in Leiden en omstreken en Parnassia Groep regio Haaglanden. Het consortium is onderdeel van de Onderwijs- en Opleidingsregio Leiden ([OOR Leiden](#)). In deze instroominstellingen kan een groot deel van de opleiding tot psychiater gevolgd worden. Daarnaast biedt een aantal instellingen in de regio een deel van de opleiding: LUMC-Curium in Oegstgeest (Kinder- en Jeugdpsychiatrie), ARQ Centrum '45 in Oegstgeest en Diemen (psychotherapie en psychotraumabehandeling, transculturele psychiatrie), Haaglanden Medisch Centrum (drie locaties), Haga Ziekenhuis in Den Haag, en Reinier de Graaf Ziekenhuis in Delft (alle drie ziekenhuispsychiatrie). Alle instellingen tezamen bieden een breed palet aan stages en profileringsstages, waardoor de aios met veel keuzevrijheid binnen het consortium opgeleid kunnen worden. In het eerste deel van de opleiding, waarin de verplichte stages vallen, worden de stageroutes meer bepaald door de opleiders.

De drie instroominstellingen hebben hun eigen signatuur, en werken binnen het consortium samen op het gebied van patiëntenzorg, onderzoek en opleiding. In dit regionale opleidingsplan, dat gezien kan worden als een regionale uitwerking bij het opleidingsplan 'De Psychiater' (2020), wordt de organisatie van de regionale opleiding binnen het CPZHN beschreven (zie figuur 1). De verschillende opleidingsonderdelen en lokale organisatie zijn beschreven in de Lokale Opleidingsplannen (LOP's) van de afzonderlijke instellingen en terug te vinden in de [opleidingsetalage](#).

Figuur 1. Positionering regionaal opleidingsplan CPZHN. CGS: College der Geneeskundig Specialisten. CPZHN: Consortium Psychiatrie Zuid-Holland Noord. [CGS Kaderbesluit](#), [Besluit Psychiatrie](#).

De instroom van aios binnen het CPZHN vindt plaats jaarlijks in maart-april. De sollicitaties zijn decentraal georganiseerd, per instelling, en vinden in het najaar plaats. Binnen het consortium is een breed aanbod aan stages, zowel in het basisdeel als in het profileringsdeel.

De instellingen binnen het consortium organiseren hun eigen lokale onderwijs (bestaande uit bijvoorbeeld klinische besprekingen, somatisch onderwijs en referaten). Het landelijk psychiatrie-onderwijs en psychotherapie-onderwijs (www.psychiatrieonderwijs.nl) wordt consortiumbreed georganiseerd. Aios die in april starten vormen een jaargroep die gedurende het eerste jaar van de opleiding gezamenlijk onderwijs volgen. Ongeveer vijf keer per jaar wordt afwisselend door de instroominstellingen een refereeravond georganiseerd. Aios aan het einde van hun opleiding houden hier hun eindreferaat (zie 3.2). Voorafgaand aan de refereeravond vindt een consortiumvergadering plaats waarin opleiders en een delegatie van supervisors en aios aanwezig is. Iedere instroominstelling heeft zijn eigen centrale opleidingscommissie (COC).

1.2 *Betrokkenen: opleidingsgroepen en opleiders*

In de tabel hieronder staan de opleiders en plaatsvervangend opleiders van de instellingen binnen het CPZHN. Zie de lokale opleidingsplannen van de afzonderlijke instellingen voor het actuele overzicht van de opleidingsgroepen.

Instelling	Opleiders
LUMC	Dr. Martijn van Noorden, opleider; voorzitter CPZHN Dr. Nathaly Rius Ottenheim, plaatsvervangend opleider Dr. Erik Giltay, opleider ouderen Dr. Anne Krabbendam, opleider kind en jeugd Drs. Sanne Woortman, plaatsvervangend opleider kind en jeugd
GGZ Rivierduinen	Drs. Jan Bogers, opleider Drs. Bert Luteijn, plaatsvervangend opleider Drs. Sebastiaan van Denderen, opleider ouderen Drs. Frank Huismans, opleider volwassenen Drs. Maykel Michiels, stagecoördinator acute dienst stage
Parnassia Groep	Prof. dr. Karin Slotema, opleider Prof. Dr. Jan Dirk Blom, plaatsvervangend opleider Dr. Ebtisam el Filali, plaatsvervangend opleider volwassenen Dr. Rob Kok, opleider ouderen Dr. Marianne Kasius, opleider kind en jeugd
ARQ Centrum '45	Drs. Patricia Dashorst, opleider Prof. Dr. Geert Smid, plaatsvervangend opleider
HMC Westeinde	Dr. Irene de Graaf, opleider
Haga Ziekenhuis	Drs. Esther Lauwen, opleider
Reinier de Graaf	Dr. Youri Berends, opleider Drs. M. de Boo, plaatsvervangend opleider

1.3 *Taken en verantwoordelijkheden betrokkenen*

De opleiders en plaatsvervangend opleiders van de instroominstellingen binnen het CPZHN zijn verantwoordelijk voor hun eigen opleiding en voor de aios binnen de eigen instelling, en zijn als eindoordeelend opleider gemandateerd om de aios te bevorderen tot psychiater na het succesvol doorlopen van de opleiding. Ook zijn zij samen met de aios verantwoordelijk voor de stageplanning. De opleiders en plaatsvervangend opleiders van de deelopleidingen zijn verantwoordelijk voor het deel van de opleiding binnen de eigen instelling. In paragraaf 4.5 zijn de verantwoordelijkheden beschreven als aios buiten de eigen instelling werkzaam zijn.

De hoofdopleiders van de instroominstellingen hebben regelmatig overleg over opleidingszaken en regionale samenwerking.

1.4 *Regionale Governance code CPZHN*

Omdat er binnen het CPZHN drie instroominstellingen zijn - Parnassagroep Haaglanden, Rivierduinen, LUMC - die een zelfstandige opleiding hebben, is de samenwerking anders dan bij veel somatische regionale opleidingen, waar de aios aangenomen wordt in het academisch ziekenhuis en dan perifere en academische stages volgt. Het model in het CPZHN vraagt een andere governance code.

Het dagelijks bestuur van het CPZHN bestaat uit de opleiders en plaatsvervangend opleiders van de drie instroominstellingen. Voorzitter van het CPZHN is dr. M.S. van Noorden. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste vijf keer per jaar voorafgaande aan de consortiumvergaderingen. De consortiumvergaderingen worden voorbereid en de agenda wordt opgemaakt. Besluiten over financiën en verdeling van aios binnen het consortium worden genomen door het dagelijks bestuur. Vanwege de verschillende profielen van de drie opleidingen vinden de sollicitaties apart plaats. Tijdens de sollicitatie en daarna wordt het belang van regionaal opleiden benadrukt, waarbij het streven is dat de aios zoveel als mogelijk stages volgen binnen het CPZHN.

In de consortiumvergaderingen vindt besluitvorming plaats over regionale opleidingszaken. Een delegatie van aios van alle jaarlagen van alle instellingen is aanwezig, naast opleiders en supervisors.

De evaluatie van het regionaal onderwijs en de organisatie van de COZHN refereeravonden staan vast op de agenda.

Getrapt (escalatie) procedure model bij regionale problemen

1. Bij een regionaal opleidingsprobleem is de eerste stap dat de opleiders van beide instellingen samen met de betreffende aios proberen een oplossing te vinden voor het probleem
2. Als dat niet lukt kunnen de opleiders opschalen naar de respectievelijke COC's. De COC voorzitters kunnen dan als mediator fungeren richting de betreffende opleiders.
3. Waar nodig kan worden opgeschaald naar de ROC dan wel een ROC-commissie ad hoc. Deze hoort de partijen (incl. aios) en komt met een advies. Indien dat geaccepteerd wordt door de verschillende partijen dan is geen opschaling nodig.
4. Waar nodig kan worden opgeschaald naar OOR-bestuur. Deze besluit dan o.b.v. advies ROC.

1.5 *Communicatie tussen betrokkenen*

De opleiders en plaatsvervangend opleiders vergaderen meerdere keren per jaar gezamenlijk met een delegatie van leden van de opleidingsgroepen en een aiosvertegenwoordiging van de verschillende instellingen. Bespreekpunten tijdens deze consortiumvergadering zijn de samenwerking en organisatie binnen het consortium. De vergaderingen worden voorgezeten door de voorzitter van het CPZHN. Eventuele knelpunten in de samenwerking en opleidingen komen hier ook ter tafel. In de regio Leiden vindt daarnaast maandelijks een opleidersoverleg plaats waarin actuele opleidingszaken worden besproken.

Elk deelnemend instituut van het CPZHN voorziet in een eigen vertrouwenspersoon voor aios en leden van de opleidingsgroep. Werkafspraken hieromtrent worden per instelling gemaakt.

1.6 *Opleidingsbudget en detachering*

Binnen het CPZHN zijn gezamenlijke afspraken gemaakt over onder andere opleidingsbudget en detachering.

Opleidingsbudget:

Voor aios die de opleiding *binnen* het consortium volgen geldt een richtbedrag 1000 Euro per kalenderjaar, dat in overleg met de opleider flexibel kan worden ingezet (of het evenredig deel daarvan voor een deel van het kalenderjaar). De instroominstelling betaalt deze kosten voor de aios als de aios binnen één van de andere instroominstellingen stage loopt. Flexibiliteit kan er bijvoorbeeld uit bestaan dat een aios het ene jaar een deel van het budget spaart voor een grotere uitgave in het volgende jaar, of dat een restant kan worden ingezet voor boeken/tijdschriften. De aios kan maximaal 50% van het budget meenemen naar het volgend jaar. Als een aios *buiten* het consortium stage(s) loopt stopt het budget voor die periode (naar rato) en gelden de voorwaarden van de andere opleidingsplek. Voor een buitenlands congres in het profileringsdeel (in principe de laatste 1,5 jaar van de opleiding), geldt een extra vergoeding van 1000 Euro (indicatie), mits de aios in het consortium stage volgt. Daarnaast is het mogelijk dat bij een bepaalde keuzestage een bijbehorende cursus (bijv EMDR, MBT) cursus gevolgd kan worden, in overleg met de opleider.

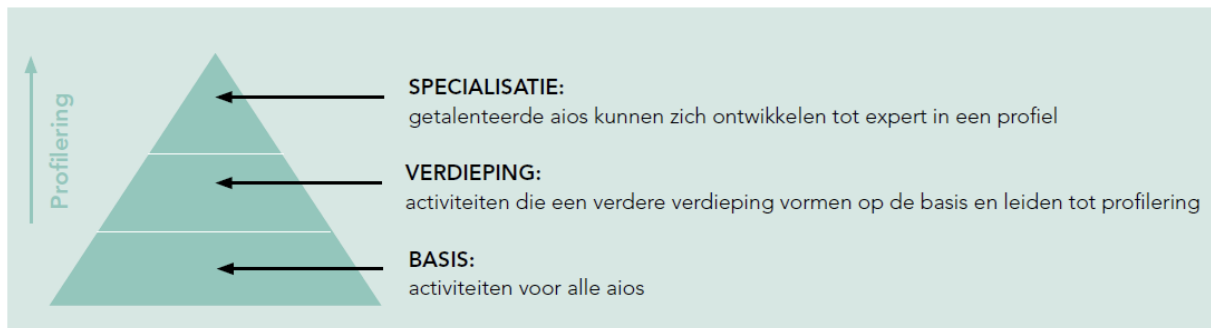
Detachering:

Aios die een stage bij een andere instelling binnen het consortium volgen kunnen (tot een jaar) worden gedetacheerd vanuit de instroominstelling. De instroominstellingen betalen het opleidingsbudget en Reconcept van een aios die in een andere instelling binnen het consortium een stage volgt. De aios bespreekt cursus/congresplannen dus met eigen hoofdopleider, stemt af met de lokale supervisor qua planning en declareert bij de hoofdopleiding. Detacheringscontracten worden daarmee eenvoudiger.

Hoofdstuk 2 Regionale planning (onderdelen) van de opleiding

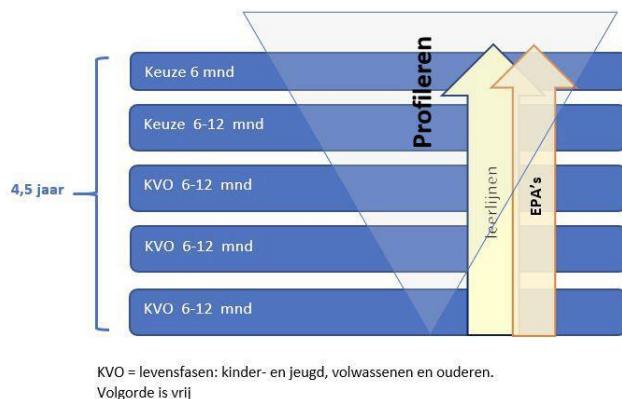
2.1 Stages per opleidingsinstituut

Bij het in werking treden van het nieuwe opleidingsplan De Psychiater (2020) wordt de aios opgeleid tot 'levensloop' psychiater. Hiermee verandert ook de structuur van de opleiding tot psychiater. De oude structuur van 2,5 jaar basisopleiding en twee jaar aandachtsgebied in een leeftijdscategorie (kinder- en jeugd, volwassenen of ouderen) maakt plaats voor een basisgedeelte van drie jaar en anderhalf jaar profilering. Binnen het profileringsgedeelte kan de aios zich verdiepen en eventueel specialiseren in een bepaalde richting (zie figuur 2). De aios werkt vanaf de aanvang van de opleiding ten minste twee jaar aaneengesloten in één opleidingsinstelling of opleidingsnetwerk waaraan de oordelend opleider is verbonden. In de praktijk betekent dit meestal dat de aios de eerste twee jaar binnen de instroominstelling werkt.

Figuur 2. Profilering in thema's begint na het basisniveau (Bron: De Psychiater 2020)

Daarnaast is het voor de aios verplicht om stages van minimaal zes kalendermaanden te volgen in de drie levenscontexten kinder- en Jeugd (0-23), volwassenen (16-65) en ouderen (60+; zie figuur 3). Tijdens de opleiding dient de aios tenminste zes maanden in een ziekenhuis te werken en zes maanden in de GGZ. Binnen het CPZHN zijn alle mogelijkheden voor een stageplanning die aan deze voorwaarden voldoet. Afstemming van de stageroutes gaat in overleg tussen opleiders en aios. Alle instroominstellingen bieden (een groot deel van) de verplichte stages. In bijlage 6.1 is een overzicht opgenomen van alle te behalen EPA's per stageplek.

Figuur 3. Opbouw van de opleiding.

Hoofdstuk 3 Regionaal onderwijs

3.1 *Organisatie regionaal en lokaal cursorisch onderwijs*

De organisatie van het regionaal onderwijs is in handen van de opleidings- en onderwijssecretariaten van de drie instroominstellingen. Alice Meijer van het LUMC heeft een coördinerende rol. Het regionaal onderwijs wordt gegeven volgens het landelijk psychiatrieonderwijs.nl onderwijsprogramma.

De drie instroominstellingen verzorgen hun eigen lokale onderwijs. Dit onderwijs bestaat tenminste uit klinische besprekingen, CAT's en referaten, waarvan de aios volgens De Psychiater er per onderdeel tenminste één per jaar moeten voorbereiden.

3.2 *Verplichte cursussen (DISCOO)*

Een overzicht van Discipline Overstijgend Onderwijs (DISCOO) is te vinden op www.boerhaavenascholing.nl. In de Lokale Opleidingsplannen is beschreven welke cursussen verplicht zijn. Daarnaast biedt het CPZHN een Cursus Onderzoeksvaardigheden ter voorbereiding op het eindreferaat. Deze is voor alle aios verplicht; aanbevolen wordt om deze in het tweede jaar van de opleiding te gaan volgen. Zie bijlage 6.2 voor de beschrijving voor de details van deze cursus.

3.3 *Het eindreferaat in het CPZHN*

Tijdens de opleiding participeert de aios aantoonbaar in wetenschappelijk onderzoek. De aios voert wetenschappelijk onderzoek uit over een vakinhoudelijk of vakoverstijgend onderwerp en presenteert de bevindingen bij het eindreferaat. Het eindreferaat betreft bij voorkeur een onderwerp uit het aandachts- of profileringsgebied van de aios.

In de opleiding Psychiatrie is het mogelijk in overleg met de opleider en supervisor, tijd (bijvoorbeeld enkele uren per week) te besteden aan het onderzoek. In het geval van een promotie-traject kan maximaal een jaar aan onderzoek besteed worden tijdens de opleiding. Het verdient aanbeveling om al vroeg in de opleiding te starten met oriënteren op onderzoek en eventueel relevante cursussen te volgen (zie onder). We adviseren daar in het tweede jaar van de opleiding mee te beginnen.

Het onderwerp van het eindreferaat en de planning van het onderzoek worden in overleg tussen de aios, de opleider, en haar/zijn begeleider vastgesteld. Er moet in ieder geval een psychiater betrokken zijn, en naast de psychiaters, kunnen ook psychologen en epidemiologen als begeleiders optreden. Binnen het consortium bestaan verschillende onderzoekslijnen. Aangezien er binnen de opleidingsduur vaak onvoldoende tijd is voor een aios om een nieuw WMO-plichtig (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen) onderzoek op te zetten, door de medisch-ethische commissie heen te loodsen, en daarna ook daadwerkelijk uit te voeren, kan beter gekozen worden

om aan te sluiten bij een al lopend onderzoek. Meestal worden meer data verzameld dan geanalyseerd kan worden, waardoor veel interessante vraagstellingen open blijven. Er is ook ruimte om een eigen idee uit te werken dat niet WMO-plichtig is, wat een kortere procedure is die loopt via de wetenschapscommissie en Medisch Ethische Toetsingscommissie. Ook kan kwalitatief onderzoek (met focusgroepen) of een systematische review uitgevoerd worden onder begeleiding van een onderzoeker die gespecialiseerd is in kwalitatief onderzoek.

Het wetenschappelijk onderzoek geeft de gelegenheid om de volgende vaardigheden te ontwikkelen:

1. Formuleren van een wetenschappelijke vraagstelling en hypothese;
2. Schrijven van een analyseplan;
3. Verzamelen en waarderen van voor het onderzoek relevante wetenschappelijke literatuur;
4. Statistisch analyseren en interpreteren van de onderzoeksgegevens;
5. Bediscussiëren van de resultaten en deze vergelijken met de literatuur;
6. Presenteren en/of publiceren van de onderzoeksresultaten.

Verschillende malen per jaar wordt vanuit Parnassia (met docenten van Parnassia, LUMC en GGZ Rivierduinen) een volledig online Cursus Wetenschappelijke Onderzoeksvaardigheden georganiseerd, gericht op het eindreferaat, van 3 dagdelen (waarvan de laatste e-learning SPSS cursus is). Deze cursus is verplicht voor aios. De basistechnieken in SPSS kunnen ook door zelfstudie, via Boerhaave nascholing, en directe begeleiding geleerd worden. SPSS, Endnote en andere software kan goedkoop via www.surfspot.nl met korting aan worden geschapt.

Het eindreferaat wordt gepresenteerd op de geaccrediteerde regionale refereeravond van het consortium, wordt beoordeeld door de opleider (van het aandachtsgebied) en begeleider(s), en in het portfolio opgenomen. Er zijn jaarlijks meerdere refereeravonden op donderdag van 19:00 tot 22:00 uur waarbij 3 tot 4 aios van de deelnemende instellingen refereren. Naast het houden van een eindreferaat zijn de aios gedurende hun opleiding ook verplicht om jaarlijks tenminste 75% van de refereeravonden bij te wonen.

Binnen ons Consortium zijn de volgende eisen vastgesteld:

- De aios houden hun eindreferaat in het Consortium Psychiatrie Zuid-Holland Noord (CPZHN), betreffende een onderwerp in hun profileringsgebied. Voor het profileringsgebied KJP moet ook nog gerefereerd worden voor het consortium KJP, en dat mag hetzelfde referaat zijn.
- Uiterlijk aan het eind van de basisopleiding wordt in overleg met de opleider van het profileringsgebied een onderwerp vastgesteld van het onderzoek voor het eindreferaat.
- Samen met de opleider wordt een supervisor (onderzoeksbegeleider) gezocht, die het hele traject volgt.
- Dan kan ook een datum worden vastgesteld in overleg met de opleider en het opleidingssecretariaat. De naam van de supervisor (onderzoeksbegeleider) moet worden doorgegeven en komt naast die van de opleider op het rooster te staan.

- Uiterlijk een half jaar voor de datum van refereren dient een (voorlopige) titel van het eindreferaat te worden opgegeven aan het secretariaat.
- De presentatie van het eindreferaat dient de 'disclosure slide' te bevatten, en de naam van de supervisor wordt vermeld.
- *In principe in het 2e jaar van de opleiding* volgt de aios de verplichte Cursus Wetenschappelijke Onderzoeksvaardigheden (informatie bij het eigen opleidingssecretariaat)
- Het eindreferaat wordt met de supervisor geoefend, waarbij ook de tijd bewaakt wordt (max. 18 minuten spreektijd, zo'n 1 dia per minuut, dus max. 20 dia's).

De aios kan er ook voor kiezen de onderzoeksresultaten te publiceren als een artikel in een peer-reviewed tijdschrift. Als de aios tijdens de opleiding een wetenschappelijk artikel heeft gepubliceerd in een peer-reviewed tijdschrift kan eventueel vrijstelling worden verleend voor het eindreferaat door de opleider, hoewel een voordracht over dit artikel juist erg wordt gewaardeerd! Daarnaast kan een aios meewerken aan het ontwikkelen van een (kwaliteits)richtlijn.

Criteria eindreferaat volgens De Psychiater:

6.3.3.3 Vakinhoudelijk of -overstijgend referaat en eindreferaat

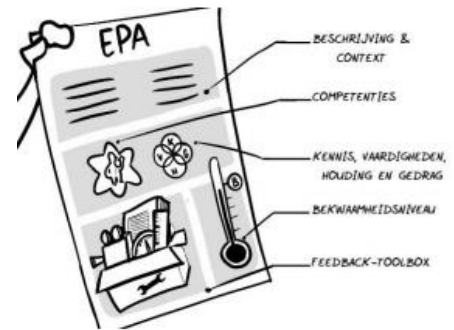
Aan het einde van de opleiding houdt de aios een eindreferaat. De aios presenteert een zelfstandig uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek over een vakinhoudelijk of vakoverstijgend onderwerp voor een kritisch gehoor. Het onderwerp voor het eindreferaat sluit bij voorkeur aan bij de gekozen profilering van de aios. Het onderwerp wordt voor aanvang van het onderzoek door de opleider goedgekeurd. Het onderzoek wordt uitgevoerd onder supervisie van een psychiater. Het eindreferaat wordt beoordeeld door de opleider en de supervisor van het onderzoek.

Hoofdstuk 4 Volgen, monitoren, beoordelen en bekwaamverklaren

4.1 Proces van beoordelen en bekwaamverklaren, geldigheid

Algemeen

Voor het bepalen van de bekwaamheid staan, zoals reeds genoemd onder 2.2, de Entrustable Professional Activities (hierna: EPA's) centraal. De 10 te behalen EPA's vormen samen de kernactiviteiten van de psychiater. Om een dergelijke activiteit naar behoren te kunnen uitvoeren, is een specifieke set aan kennis en vaardigheden nodig, die per EPA staan beschreven in het Landelijk Opleidingsplan 'De Psychiater'.

Met het bepalen van het niveau van bekwaamheid, is het voor zowel opleider, supervisor, als aios, duidelijk hoeveel supervisie nog nodig is voor het uitvoeren van de activiteit. De aios kan op deze manier geleidelijk en verantwoord zijn bekwaamheid en verantwoordelijkheid verder uitbouwen. In principe neemt de aios de bekwaamheidsniveaus per EPA mee naar andere stageplekken binnen het consortium; zie 4.5.

Aan het einde van de opleiding dient iedere EPA tenminste op supervisieniveau 4 (zelfstandige uitvoering met supervisie op afstand) te zijn behaald. EPA's 1 en 7 (psychiatrisch onderzoek en behandelplan opstellen respectievelijk suïcidaliteitsbeoordeling) worden gefaseerd bekwaam verklaard. Na een bekwaamverklaring via de opleidingsgroep voor de eerste leeftijdscategorie, vindt beoordeling voor de overige twee leeftijdscategorieën plaats door opleider en supervisor in de betreffende leeftijdscategorie.

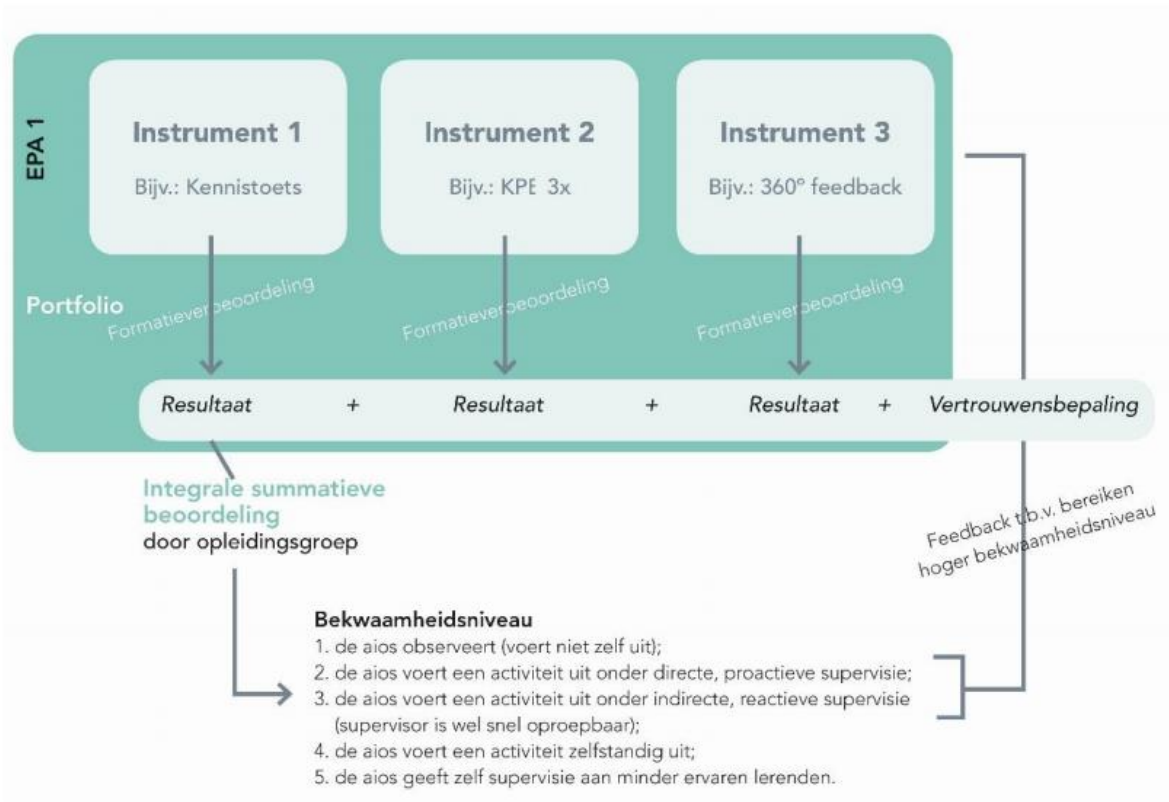
Het beoordelen.

De aios neemt zelf het voortouw bij het uitstippelen van het opleidingstraject ("Waar doe ik welke EPA's en hoe toon ik aan dat ik bekwaam ben?"). Aan het begin van elke stage maakt de aios een plan met een overzicht van de te bereiken doelen voor de komende periode en een voorstel voor te gebruiken evaluatie- en toetsinstrumenten, uiteraard rekening houdend met de gestelde eisen. Dit plan wordt eerst voorgelegd aan de supervisor en goedgekeurd door de opleider. Als de opleider het nodig vindt, kan deze extra toetsingsmomenten of -instrumenten inzetten. De aios en de opleider zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de planning van toetsing. Om het effect van subjectiviteit te verminderen, wordt een aios door meerdere personen beoordeeld voordat een bekwaamheidsniveau 1 t/m 3 toegekend kan worden.

Het bekwaamverklaren.

Bekwaamverklaren houdt in dat er voldoende positief bewijs is verzameld voor een beoordeling van bekwaamheidsniveau 4 bij een specifieke EPA. Bekwaamheidsverklaringen hebben een landelijke geldigheid en leiden er in principe toe dat de aios de taak zelfstandig mag uitvoeren en daarmee een grotere verantwoordelijkheid krijgt. In dit proces is, naast de documentatie in het portfolio, de evaluatie van de 'vertrouwenscriteria' een belangrijk onderdeel. De vertrouwenscriteria refereren aan wat in de praktijk vaak het 'onderbuikgevoel' wordt genoemd. De opleidingsgroep bespreekt

onderling of de aios over voldoende professionele kwaliteiten beschikt om hem of haar zelfstandige uitvoering van deze activiteit toe te vertrouwen.

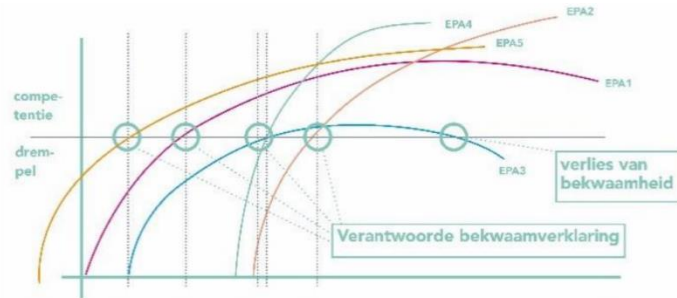
De stappen van het bekwaamverklaren:

1. De aios verzamelt in het portfolio bewijsmateriaal voor bekwaamheidsniveau 4 conform de EPA-beschrijvingen in het landelijk opleidingsplan.
2. De aios vraagt een bekwaamheidsbeoordeling aan bij de opleider (eventueel gekoppeld aan een voortgangsgesprek). Aios en opleider stellen vast of er voldoende positief bewijs is verzameld voor een beoordeling van bekwaamheidsniveau 4.
3. Opleider zorgt voor integrale beoordeling door de opleidingsgroep:
  - a. verzamelt zelf oordelen van supervisors/opleiders over de EPA van de aios, bespreekt die en brengt deze samen in een gezamenlijk oordeel, of:
  - b. Bespreekt het verzoek van de aios in de eerstvolgende 'Oordeel opleidingsgroep' (OOG)-bespreking of supervisoroverleg, waarin een onderbouwd besluit wordt genomen door opleiders en supervisors.
4. Vastgesteld wordt of de aios inderdaad het gewenste niveau heeft bereikt of welke stappen nog moeten worden genomen om dit niveau te bereiken.
5. Opleider vertelt de aios wat er is besloten. Samen wordt het vervolgtraject bepaald. Afspraken worden vastgelegd in het IOP.

Voor meer gedetailleerd informatie betreffende het proces van bekwaamverklaren wordt verwezen naar de diverse Lokale Opleidingsplannen.

Geldigheid

De geldigheidsduur van de EPA's is in beginsel niet beperkt. Wel is het belangrijk om op te merken dat bekwaamheid kan afnemen doordat de activiteit niet meer regelmatig wordt uitgevoerd en/of er niet meer op wordt gereflecteerd (zie figuur). Om deze

reden wordt bij ieder startgesprek voor de stage en ieder voortgangsgesprek met de opleider aandacht besteed aan het vormbehoud op reeds behaalde EPA's. Overigens kan men ook verder gaan dan vormbehoud, door toe te werken naar EPA's op niveau 5 (superviseren van minder ervaren collega's). Zie 4.5 voor geldigheid van de bekwaamheidsniveaus op stageplekken buiten de instroominstelling.

4.2 Gebruik digitale portfolio

Om zorgvuldig met het systeem van bekwaamverklaringen te werken, is het belangrijk dat de aios voldoende (mogelijkheden voor) praktijkevaluaties krijgt. Ook moet duidelijk zijn dat de aios zich ontwikkelt. Dit betekent dat niet het aantal KPE's belangrijk is, maar het 'bewijsmateriaal' waarmee de aios kan aantonen bekwaam te zijn. Wel geldt als entreevoorwaarde voor de aanvraag van een bekwaamverklaring voor alle EPA's: twee EPA-gerichte Korte Praktijk Evaluaties (KPE) of Case Based Discussions (CBD) op niveau 4, beoordeeld door twee verschillende supervisors.

Aios en opleider stellen in samenspraak vast welke instrumenten worden ingezet om de ontwikkeling van de competenties in de aanloop naar de bekwaamverklaring voor de betreffende EPA's te evalueren. Om zo betrouwbaar mogelijk te toetsen wordt gebruikgemaakt van verschillende toetsvormen. Tabel 6.2 van 'De psychiater' geeft een overzicht van de (toets- en evaluatie-) instrumenten die per EPA kunnen worden ingezet. Voor alle instrumenten zijn formulieren beschikbaar in het e-portfolio. Aios en opleider kunnen naar eigen inzicht ook andere instrumenten inzetten.

4.3 Afspraken over gesprekscyclus

Aan het begin van de opleiding heeft de aios een introductiegesprek met de oordelend opleider (dit is de opleider van de instroominstelling). Gedurende de gehele opleiding vinden voortgangsgesprekken plaats tussen aios en opleider. In het eerste opleidingsjaar worden deze gesprekken ten minste elke drie maanden gevoerd, in het tweede en derde jaar ten minste elke zes maanden. In de daaropvolgende jaren wordt het voortgangsgesprek ten minste eens per opleidingsjaar gehouden; ten minste drie maanden voor het einde van elk opleidingsjaar. Tijdens het voortgangsgesprek wordt de voortgang besproken in de diverse EPA's die op dat moment in de opleiding voor de aios actueel zijn. Ook staan opleider en aios stil bij het vormbehoud op EPA's waarvoor de aios een bekwaamverklaring heeft. Als blijkt dat er sprake is van een versnelde ontwikkeling van de aios, kan worden besloten tot een verkorting van een opleidingsonderdeel. Tijdens stages in een andere instelling binnen het CPZHN worden de voortgangsgesprekken in principe gevoerd in het bijzijn van de opleider van die instelling.

Aan het begin van een stage voert de aios een gesprek met de supervisor van deze stage om de wederzijdse verwachtingen en leerdoelen af te stemmen. Vastgesteld wordt welke EPA's in deze stage van toepassing zijn en hoe de voortgang van de aios in deze EPA's kan worden bepaald. Desgewenst wordt halverwege de stage de voortgang geëvalueerd. Aan het eind van de stage voert de aios een evaluatiegesprek met de supervisor. In dit gesprek wordt de voortgang besproken en vastgelegd in het portfolio.

Aan het eind van elk opleidingsjaar voert de oordelend opleider met de aios een gesprek over de geschiktheid om de opleiding te vervolgen. Dit gesprek kan samenvallen met het laatste voortgangsgesprek in dat beoordelingsjaar.

4.4 Individualisering opleidingsduur

De aios en oordelend opleider kunnen afspraken maken over een mogelijke verkorting van de opleidingsduur op basis van eerder verworven competenties. In dat geval dient de aios de opleider tevoren te voorzien van een onderbouwing hiervoor. Besluit de opleider tot een verkorting, dan wordt het individueel opleidingsplan aangepast. De aios stelt op basis hiervan het individueel opleidingsschema op in MijnRGS, de website van de Registratiecommissie Geneeskundige Specialismen (RGS), waarna dit schema wordt geaccordeerd door de opleider.

4.5 Overdracht aios

Bij stagewisselingen *binnen* de instroom-instelling informeert de AIOS zijn of haar nieuwe supervisor van het beloop van de opleiding tot dan toe. Op indicatie is de opleider ook bij het gesprek. In het individueel opleidingsplan kan de supervisor ook teruglezen welke doelen en aandachtspunten de AIOS meeneemt uit de vorige stage. Daarnaast dient ook het supervisorenoverleg voor het bereiken van continuïteit van opleiden binnen de groep als geheel.

Bij stagewisselingen *tussen* de instellingen van het consortium vindt een gesprek plaats tussen de aios, de supervisor van de stageplek van de externe instelling en de opleider van de aios. Dit gesprek vindt plaats bij aanvang en bij afronden van de externe stage. Tijdens dit gesprek komen de behaalde vaardigheden van de aios aan bod en eveneens de leerdoelen. De niveaus van bekwaamheid van de aios voor de EPA's worden besproken en in principe altijd overgenomen door de nieuwe instelling. Wel kan het zijn dat voor bepaalde EPA's met de aios tijdens de inwerkperiode een aparte afspraak gemaakt wordt. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat op een nieuwe werkplek de voor een andere patiëntenpopulatie op niveau vier behaalde EPA nog extra aandacht behoeft. Dit kan inhouden dat de aios met de supervisor afsprekt dat de aios de eerste periode wat intensievere supervisie ontvangt dan deze gewend was in de andere instelling, om het niveau van bekwaamheid in de nieuwe instelling 'te ijken'.

Hoofdstuk 5 Implementatie opleidingsplan en kwaliteitsbewaking

5.1 Plan invoeren en onderhoud opleidingsplan De Psychiater (incl. scholing)

De instroominstellingen hebben zelf het opleidingsplan geïmplementeerd. Tijdens de consortiumvergaderingen wordt de voortgang besproken. Enkele keren per jaar vindt een uitgebreidere consortiumvergadering plaats waarin een opleidingsthema uitgebreider besproken wordt. Hierin kan ook onderhoud van het opleidingsplan worden geagendeerd.

5.2 Uitwerking regionale kwaliteitsagenda

De regionale samenwerking in het CPZHN wordt geëvalueerd tijdens de consortiumvergaderingen. Dit regionale opleidingsplan is een aanzet voor de ontwikkeling van de kwaliteitsagenda. Hieraan zal de komende jaren verder gewerkt worden. Ook staat een lokale evaluatie (in het kader van project Regionaal Visiteren van de RGS) op de planning.

5.3 Docentprofessionalisering

Elke supervisor dient per vijf jaar tenminste één opleidingsgerelateerde nascholing of training te volgen. Er worden binnen het consortium verschillende scholingen georganiseerd voor de supervisors om de didactische vaardigheden te vergroten en onderhouden. Meer informatie is te vinden op www.boerhaavenascholing.nl. Ook het bijwonen van het jaarlijkse Opleidingscongres (MMV congres-Modernisering Medische Vervolgopleidingen) is aan te bevelen en kan dienen als nascholing voor opleiders en supervisors.

Supervisorentraining Parnassia: supervisors van Parnassia kunnen zich jaarlijks aanmelden voor de supervisorentraining. Deze training beslaat een dagdeel en elk jaar wordt een thema op het gebied van opleiden en supervisie geven uitgediept.

Hoofdstuk 6 Bijlagen**6.1 EPA's per stageplek**

In tabel 2 tot en met 5 is per stageplaats binnen elke instelling aangegeven welke EPA's te behalen zijn, **met daarbij aangegeven met een 'V' de twee belangrijkste EPA's voor de betreffende stageplaats**. Als de aios zich wil bekwamen in een specifieke EPA is deze stageplaats daar bij uitstek geschikt voor. Zie ook de opleidingsetalage (www.opleidingsetalage.nl) voor meer informatie over stageplaatsen.

LUMC	EPA 1			EPA 2	EPA 3	EPA 4	EPA 5	EPA 6	EPA 7			EPA 8	EPA 9	EPA 10
	Psychiatrisch onderzoek en behandelplan			Therapeutische relatie	Psychiatrisch-somatische behandeling	Farmacotherapeutisch consult	Systeemesprek	Risico-management	Suicidaliteitsbeoordeling			Verplichte zorg (CM en ZM)	Interprofessionele consultvoering en overdracht	Leidinggeven aan interprofessioneel team
	1A KIND	1B VOLW	1C OUD						7A KIND	7B VOLW	7C OUD			
Kliniek		X	X	X	X	V	X	X		X	X	X (CM)	X	V
Polikliniek		X	X	V		X	V	X					X	
PCD		X	X	X	X	X	X	X		V	X	X (CM)	V	X
Beleidsstage								X						X
Onderwijsstage														X
Onderzoeksstage				X										X
CHDR				X		V		X						V

Tabel 2. Te behalen EPA's op de verschillende stageplaatsen binnen het LUMC. EPA: Entrustable Professional Activity. CM: Crisismaatregel. ZM: Zorgmachtiging. V: belangrijkste EPA van betreffende afdeling.

PCD: Psychiatrische Consultatieve Dienst. CHDR: Centre for Human Drug Research.

Curium-LUMC	EPA 1			EPA 2	EPA 3	EPA 4	EPA 5	EPA 6	EPA 7			EPA 8	EPA 9	EPA 10
	Psychiatrisch onderzoek en behandelplan			Therapeutische relatie	Psychiatrisch-somatische behandeling	Farmacotherapeutisch consult	Systeemgesprek	Risico-management	Suïcidaliteitsbeoordeling			Verplichte zorg (CM en ZM)	Interprofessionele consultvoering en overdracht	Leidinggeven aan interprofessioneel team
	1A KIND	1B VOLW	1C OUD						7A KIND	7B VOLW	7C OUD			
Acute afdeling/HIC	x			x	x	x	x	V	V			V		x
Kliniek unit J (adolescentenkliniek)	x			x	x	x	V	x	X			V		X
Kliniek Kompas (ASS)	x			x		x	x	x	X			x		V
Dagbehandeling unit G (emotieregulatie)	x			V		x	x	x	V					x
Dagbehandeling Klimop (ASS)	x			x		x	x	x						x
Kameleon (kinderkliniek)	x			x		x	x	x						x
Polikliniek neuro	x			x		x	x	x						x
Polikliniek C&L	x			x	x	x	x	x						x
Polikliniek angst en stemming	x			x		x	x	x	x					X
Consulten LUMC	x			x	x	x	x	x	x			x	V	
Teylingereind (consulten JJI)	x			x		x		x					V	
Polikliniek Gouda	x			x		x	x	x						x

Tabel 3. Te behalen EPA's op de verschillende stageplaatsen binnen het LUMC. EPA: Entrustable Professional Activity. CM: Crisismaatregel. ZM: Zorgmachtiging JJI: justitiële jeugd inrichting; C&L: consultatieve en liaison psychiatrie. V: belangrijkste EPA van betreffende afdeling.

GGZ Rivierduinen	EPA 1			EPA 2	EPA 3	EPA 4	EPA 5	EPA 6	EPA 7			EPA 8	EPA 9	EPA 10
	Psychiatrisch onderzoek en behandelplan			Therapeutische relatie	Psychiatrisch-somatische behandeling	Farmacotherapeutisch consult	Systeemgesprek	Risico-management	Suïcidaliteitsbeoordeling			Verplichte zorg (CM en ZM)	Interprofessionele consultvoering en overdracht	Leidinggeven aan interprofessioneel team
	1A KIND	1B VOLW	1C OUD						7A KIND	7B VOLW	7C OUD			
High Intensive Care		V		X	X	X	X	X		X		V(cm/zm)		X
Polikliniek volwassenen		V		V		X	X			X			X	
Spoedeisende psychiatrie		X		X		X	X	V	X	X	X	V(cm)	X	
Ziekenhuispsychiatrie		X	X	X	V	X	X	X		X		V(cm)	V	
Kliniek ouderen			V	X	X	X	X	X		X	V	X(zm)		X
Polikliniek ouderen			V	V		X	X	X		X	X			X
Polikliniek kind- en jeugd	V			X		X	V	X	X					X
Centrum eetstoornissen	X	X		V	X	X	V	X	X	X		X(zm)		X
Kliniek intensieve zorg		X		X	X	V	X	V				X(zm)		X
Wijkgericht - FACT		X		X		X	X	X				V(zm)	X	V
Wijkgericht - VIP	V			X		X		X				V(zm)	X	X
Psychiatrie bij ZB/LVB		X		V	X	X	X	X		X		V(zm)		X
Polikliniek bipolaire st.		X		X		V		X		X				X
Polikliniek persoonlijkheidsstoornissen		X		V		X	X	V		X				X
Psychiatrische psychotherapie		X		V		X		V		X				
Neuropsychiatrie		V	V	X	V	X	X	X				X(zm)	X	X
Psychiatrie bij gehoorsgestoorden		V		X	V	X		X		X			X	X

Tabel 4. Te behalen EPA's op de verschillende stageplaatsen binnen Rivierduinen. EPA: Entrustable Professional Activity. CM: Crisismaatregel. ZM: Zorgmachtiging. V: belangrijkste EPA van betreffende afdeling.

Parnassia Groep	EPA 1			EPA 2	EPA 3	EPA 4	EPA 5	EPA 6	EPA 7			EPA 8	EPA 9	EPA 10
	Psychiatrisch onderzoek en behandelplan			Therapeutische relatie	Psychiatrisch-somatische behandeling	Farmacotherapeutisch consult	Systeemgesprek	Risico-management	Suicidaliteitsbeoordeling			Verplichte zorg (CM en ZM)	Interprofessionele consultvoering en overdracht	Leidinggeven aan interprofessioneel team
	1A KIND	1B VOLW	1C OUD						7A KIND	7B VOLW	7C OUD			
Kind- en Jeugd:														
Banjaard kliniek	V			X	X	X	X	X	V			X	X	X
FACT Den Haag	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Palmhuis CRK	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Poli CRK	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Poli Gouda	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Poli Leggelo	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Poli Wely	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Poli Zoetermeer	V			X		X	X	X	V			X	X	X
Stern Kliniek	V			X	X	X	X	X	V			X	X	X
Zilvermeeuw Kliniek	V			X	X	X	X	X	V			X	X	X
Volwassenen:														
ADHD poli		X		V		V	X	X		X		X	X	X
Angst poli		X		V		V	X	X		X		X	X	X
Angst/depressie poli Zoetermeer		X		V		V	X	X		X			X	X
Brijder Kliniek		V		X	X	V	X	X		X			X	X

Brijder Kliniek Ouder en kind		V		X	X	X	V	X		X			X	X
Brijder polikliniek		X		V		V	X	X		X			X	X
Centrum Autisme Haaglanden		X		V		X	V	X		X			X	X
CIB kliniek		X		V	X	X	X	X		X		V	X	X
CIB poli		X		V		X	V			X			X	X
CPP poli		X		V		V	X	X		X			X	X
Psychotrauma poli Zoetermeer		X		V		V	X	X		X			X	X
Crisisdienst		X		X		X	X	X	X	V	X	V	X	X
Depressie ambulante		X		V		X	V	X		X			X	X
Depressie Kliniek		V		X	X	V	X	X		X			X	X
FACT		X		V		V	X	X		X		X	X	X
Fivoor Weerlanden		X		X		X	X	V		X		V	X	X
High Care		X		X	X	X	X	V		X		V	X	X
IBT		X		X		X	X	V		V			X	X
Jong Volwassenen Team		X		V		X	V	X		X			X	X
KCAP		X		X	X	X	X	V		X		V	X	X
Klinisch Centrum Nootdorp		X		V	X	X	X	X		X		V	X	X
LIB		X		V	X	V	X	X		X			X	X
OOPQ		V		X	X	X	X	X		V			X	X
Team OGGZ Parnassia (TOP)		X		X		V	X	V		X			X	X
Ouderen:														
Dorestad			V	X	X	V	X	X			X		X	X
KCM			V	X	X	X	X	X			V		X	X
Poli Ouderen			V	X		V	X	X			X		X	X

Tabel 5. Te behalen EPA's op de verschillende stageplaatsen binnen Parnassia Groep regio Haaglanden. EPA: Entrustable Professional Activity. CM: Crisismaatregel. ZM: Zorgmachtiging. V: belangrijkste EPA van betreffende afdeling.

ARQ Centrum '45	EPA 1			EPA 2	EPA 3	EPA 4	EPA 5	EPA 6	EPA 7			EPA 8	EPA 9	EPA 10
	Psychiatrisch onderzoek en behandelplan			Therapeutische relatie	Psychiatrisch-somatische behandeling	Farmacotherapeutisch consult	Systeemesprek	Risico-management	Suïcidaliteitsbeoordeling			Verplichte zorg (CM en ZM)	Interprofessionele consultvoering en overdracht	Leidinggeven aan interprofessioneel team
	1A KIND	1B VOLW	1C OUD						7A KIND	7B VOLW	7C OUD			
Polikliniek Oegstgeest/Diemen*		X	V	X		X	X	X		X	V		X	X
Dagkliniek Oegstgeest/Diemen*		X	V	X		X	X	X		X	V		X	X

Tabel7. Te behalen EPA's op de verschillende stageplaatsen binnen ARQ Centrum '45 Oegstgeest en Diemen. EPA: Entrustable Professional Activity. CM: Crisismaatregel.

*Behandeling van de gevolgen van traumatische gebeurtenissen staat centraal met accentverschillen in de context tussen de verschillende stageplaatsen.

6.2 *Roosters*

Raadpleeg het opleidingssecretariaat van je instelling voor de actuele onderwijsroosters (lokaal en regionaal), en overzicht van de eindreferaatplanning.

6.3 *Beschrijving cursus wetenschappelijke onderzoeksvaardigheden*

Doel van de cursus

Voor het goed uitvoeren van de psychiatrie baseren behandelaren zich op kennis en inzichten verkregen door wetenschappelijk onderzoek. Om deze competentie te verkrijgen is het van essentieel belang dat opleidingen gedurende hun opleiding zich bekwamen in het uitvoeren, beoordelen en presenteren van (klinische) studies. Het doel van de Cursus wetenschappelijke onderzoeksvaardigheden is om opleidingen (aios, giosnen vios) te begeleiden en ondersteunen bij een goede start van hun wetenschappelijk onderzoek.

Organisatie

De cursus wordt op meerdere momenten in het jaar aangeboden. Hiermee verwachten we dat de opleidingen de cursus kunnen volgen op een moment dat aansluit bij de start van hun onderzoek. Er wordt wel van de opleidingen verwacht dat ze vóór de start van de cursus een onderwerp van onderzoek hebben gekozen en de e-learning hebben gevolgd. Zij kunnen aan een onderwerp komen door aan te sluiten aan een lopend onderzoek. Daarnaast kunnen opleidingen ook met een eigen idee komen of door te praten met de supervisors van hun stages of hun opleider.

Inhoud

De cursus bestaat uit drie onderdelen:

- I   Formuleren van een vraagstelling
- II   Methode van het eigen onderzoek
- III   SPSS en statistiek

Vorm per onderdeel:

- I   Formuleren van een vraagstelling
  - voorbereiding van literatuur en volgen van online presentatie van Rob Kok
  - interactieve bijeenkomst, waarbij in een groep van maximaal 7 medecursisten onder leiding van docent vraagstelling wordt besproken en verder uitgediept
- II   Methode van het eigen onderzoek
  - voorbereiding van literatuur en volgen van online presentatie van Daphne van Hoeken
  - interactieve bijeenkomst, waarbij in een groep van maximaal 7 medecursisten onder leiding van docent methodiek wordt besproken en verder uitgediept
- III   SPSS en statistiek
  - e-learning: opleidingen kunnen bij Erik Giltay en/of Mathijs Deen terecht bij vragen

Uitnodiging

Jaarlijks krijgen alle opleidingen van het CPHZN (Parnassia, LUMC en Rivierduinen) zoals hierboven vermeld een uitnodiging. Ze moeten aangeven via de mail aan het secretariaat op welke dag ze aan welk onderdeel willen deelnemen. Meerdere keren per jaar wordt door het secretariaat een herinneringsmail verstuurd met literatuur en uitleg van het doel en de inhoud van de cursus.